

RECHTSPRAAK

Nietigheid van de van de cao afwijkende afspraken tijdens periodes waarin de cao algemeen verbindend is verklaard.*Feiten*

In het tussenvonnis zijn partijen in de gelegenheid gesteld nader in te gaan op een aantal nog onvoldoende uitgekristalliseerde geschilpunten, namelijk (i) de invloed van de achtereenvolgende algemeen verbindend verklaarde cao's op de vorderingen, zowel wat betreft de werktijden als wat betreft de vakantie uren, en (ii) de grondslag voor de pensioenpremie. In de akte stelt Tomassen Duck-To dat zij lid is van Nepluvi (de Vereniging van de Nederlandse pluimveeverwerkende industrie), een van de contractspartijen bij de cao's voor de pluimveeverwerkende Industrie. Om die reden zijn de achtereenvolgende cao's rechtstreeks van toepassing op de arbeidsovereenkomsten van Tomassen Duck-To, in elk geval de arbeidsovereenkomsten waarin dit expliciet bepaald is en in overeenkomsten met bij een cao-partij aangesloten werknemers in periodes waarin sprake is van algemeenverbindendverklaring. Werknemer is niet aangesloten bij een van de cao-partijen, zodat hij een ongebonden werknemer is. Werknemer stelt dat afwijking van de standaard-cao in zijn geval mogelijk is. Tomassen Duck-To heeft zelf eenzijdig het 4 x 10-rooster ingevoerd en het door werknemer verworven recht gaat boven de naleving van de cao, zeker nu geen naleving gevorderd wordt door een vakbond of werkgeversorganisatie en er sprake was van een structurele afwijking ten gunste van de werknemer zonder risico op concurrentievervalsing.

Oordeel

Tomassen Duck-To stelt dat een gebonden werkgever gebonden is aan de cao-bepalingen, ook in een periode waarin deze niet algemeen verbindend verklaard is. Hierin wordt Tomassen Duck-To niet gevolgd. Het gaat in dit geval om een arbeidsovereenkomst tussen een gebonden werkgever en een ongebonden werknemer. Tomassen Duck-To is verplicht om de arbeidsvoorwaarden in de cao tegenover werknemer toe te passen, maar werknemer is vrij om met Tomassen Duck-To van de cao afwijkende afspraken te maken, óók in het geval van een standaard-cao. Alleen de cao-partijen kunnen een werkgever aanspreken op de nakoming van de toepassing van de cao-bepalingen op werknemer. Dat betekent dat de afspraak om een rooster van 4 x 10 uur in te voeren rechtsgeldig tot stand gekomen is. In de periodes waarin de cao algemeen verbindend is verklaard, kan geen van de cao afwijkende afspraak worden gemaakt. Op grond van artikel 3 Wet AVV is een dergelijke afspraak - ook voor een ongebonden werknemer als werknemer - gedurende de periodes van algemeen verbindend verklaring nietig. De nietige afspraak wordt vervangen door een wel toegestane arbeidsduur.

Werknemer stelt dat het dan gaat om een arbeidsduur van 4 x 9,5 uur, omdat dit in de cao toegestaan wordt. Tomassen Duck-To betwist dit en wijst erop dat in artikel 12 van de cao wordt uitgegaan van een werkdag van 8 uur, waarvan alleen kan worden afgeweken als de medezeggenschap ermee instemt. Werknemer wordt in zijn stellingen niet gevolgd. De cao kent weliswaar mogelijkheden om anders dan 5 x 8 uur in te roosteren, maar hier worden wel voorwaarden aan gesteld waaraan in het geval van partijen niet is voldaan, zoals instemming van de medezeggenschap of schriftelijke instemming van meer dan 75% van de medewerkers. Nu er geen dispensatie bestaat en niet voldaan is aan de voorwaarden waaronder een andere standaardwerkdag dan 8 uur kan worden overeengekomen, moet de conclusie zijn dat de nietige afspraak van partijen wordt vervangen door de in de cao geregelde standaardwerkdag van 8 uur per dag. Dat betekent voor de periodes dat de cao algemeen verbindend verklaard was dat de arbeidsvoorwaarde van 4 x 10 uur die tussen partijen tot stand is gekomen in 2016 nietig was en dat de vorderingen van werknemer die zien op een werkweek van 4 x 10 uur met betrekking tot periodes waarin geen algemeen verbindend verklaarde cao met andersluidende bepalingen geldig is, in beginsel toegewezen kunnen worden. De vorderingen met betrekking tot de min-uren en ATV-uren zijn onvoldoende onderbouwd en daarom niet toewijsbaar. Werknemer heeft ook onvoldoende onderbouwd dat Tomassen Duck-To een onjuist bedrag aan pensioenpremie inhoudt. Voor toewijzing van deze vordering is daarom geen grond aanwezig. Tomassen Duck-To heeft een tegenvordering ingesteld waarbij zij te veel betaald loon terugvordert. Deze vordering wordt afgewezen wegens onvoldoende onderbouwing.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 03-12-2025

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2025:10280

Zaaknummer: 11634035 \ CV EXPL 25-1008

Rechters: M. Engelbert-Clarenbeek

Advocaten: E.N. Mulder en H. den Besten

Wetsartikelen: 14 Wet cao en 3 AVV